

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/479/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6612215594
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6612215594.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivicy Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi Slovenskej republiky, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k.46C/47/2012-123 zo dňa 30. 10. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrhy navrhovateľa vedené pred Okresným súdom Lučenec pod sp. zn. 4C/47/2012 s tým, že uznesením Okresného súdu Lučenec č. k. 4C/47/2012-21 zo dňa 29. 04. 2013 spojil konania vedené pred Okresným súdom Lučenec pod sp. zn. 4C/47/2012, 4C/48/2012, 4C/52/2012, 4C/53/2012 a 4C/110/2012 na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod vyššie uvedenou spisovou značkou, ktorými návrhmi sa navrhovateľ domáhal zaplataenia majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, všetko titulom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, ktorá mu bola spôsobená nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Lučenec.

V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že navrhovateľ nepreukázal, že by činnosťou súdu v namietanom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu, nepreukázal vznik ani výšku skutočnej škody, ani prípadnej nemajetkovej ujmy a tým ani existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom súdu spočívajúcim v tom, že nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenom čase a uplatnenou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmu. Z dôvodu nepreukázania splnenia základných zákonných podmienok, ktoré sú potrebné pre priznanie náhrady škody v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. žalobu ako právne neopodstatnenú zamietol. Zdôraznil, že z listinných dôkazov pripojených spisov, na ktoré súd poukázal v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vyplýva, že navrhovateľovi nevznikla škoda či už majetková, alebo nemajetková v priamej príčinnej súvislosti s vydaním rozhodnutí súdu o zmene exekútora. Naviac súd vyhlásil exekúcie vedené pred Okresným súdom Lučenec pod sp. zn. 19Er/857/2003, 19Er/1693/2003, 22Er/647/2005, 14Er/1012/2004 a 19Er/1708/2003 za neprípustné a zastavil ich.

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 OSP.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1 veta prvá O. s. p.) odvolanie navrhovateľ z dôvodu, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., keď účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (ust. § 205 ods. 2 písm. a) O. s. p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p., súčasne v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., keď rozhodoval vylúčený sudca, ako aj k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., keď súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Namietal, že „súd prejednal vec v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu postupujúc podľa ust. § 101 ods. 2 O. s. p. preto, že sa žalobca bez ospravedlnenia na pojednávanie nedostavil“. Navrhovateľ však riadne a včas požiadal o zrušenie pojednávania, uviedol dôležité dôvody a predložil súdu listiny spájané s označenými dôvodmi. Súd preto nemohol postupovať podľa § 101 ods. 2 O. s. p. a vec prejednať v neprítomnosti žalobcu. Ak tak urobil, odňal tým navrhovateľovi právo na konanie pred súdom. Navyiac, navrhovateľ uskutočnil podanie (obsiahnuté v texte žaloby), ktorým upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená systémom súdneho manažmentu na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevzhladol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach navrhovateľa a objektívne aj v očiach verejnosti, nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Keďže navrhovateľ podal i ústavnú sťažnosť pre porušovanie jeho práva na nestranný súd, nie je prípustné, aby konanie pokračovalo ústnym pojednávaním, keďže v takomto konaní už bolo možné uskutočniť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad a ústne pojednávanie vo veci odklad pripúšťalo a nebolo neodkladným úkonom za danej procesnej situácie.

Ďalšou odvolacou námietkou bolo, že konečné (meritórne) rozhodnutie vo veci samej súdom neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu navrhovateľa na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p., proti ktorému legálne pripustil odvolanie, pričom v čase podania odvolania o zamietnutí žaloby nebolo právoplatne rozhodnuté o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Súd sa taktiež nedostatočne oboznámil s podmienkami, za ktorých je možné viesť konanie, keď ignoroval žiadosť navrhovateľa o zrušenie (odročenie) nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu, pričom v žiadosti zdôrazňoval, že navrhovateľ trvá na osobnej účasti právneho zástupcu na pojednávaní. Navrhovateľ sa tak nemal možnosť vyjadriť k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal a zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Nemal možnosť sa vyjadriť ani k dôkazom, ktoré súd vykonal a založil na nich svoje rozhodnutie. V konečnom dôsledku tak súd rozhodol bez toho, aby umožnil navrhovateľovi s cieľom ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu vyjadriť sa k skutkovým a právnym otázkam veci, čím bola porušená kontradiktórnosť súdneho procesu.

Navyiac navrhovateľ vytýkal, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, preto okresný súd porušil právo navrhovateľa na kontradiktórny súdny proces, ak vykonal dokazovanie, ktorého obsah a rozsah si bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu určil sám. Dodal, že súd vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je z odôvodnenia rozhodnutia poznateľný a nie je zrejmé, či išlo o listiny založené v exekučnom spise.

K majetkovej škode navrhovateľ uviedol, že okresný súd sa v odôvodnení rozhodnutia zaoberal len škodou, ktorá mala súvisieť so správou pohľadávky počas nečinnosti súdu a opisuje ju ako škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s konaním dlžníka (povinného). Súd tým ignoroval všetky jeho tvrdenia o majetkovej škode, ktorá mu vznikla. V tejto časti považoval rozhodnutie súdu za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, keď z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, akou úvahou súd dospel jednoznačne a nepochybne k presvedčeniu o tom, že majetková škoda nevznikla. Namietal, že predložil ako dôkaz o vzniku škody znalecký posudok č. 1/2014, ktorý preukazuje, aký negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku nesprávny úradný postup okresného súdu. Okresný súd ale nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom.

K nemajetkovej ujme uviedol, že okresný súd v odôvodnení rozhodnutia nevysvetlil, prečo nekonštatoval, že došlo k porušeniu práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd a práva na rozhodnutie v zákonom stanovenom čase. Rozhodnutie súdu je vnútorne rozporné, a keďže je založené na skutkovej a právnej chybe, nie je v právnom štáte udržateľné.

Na záver namietal procesný postup súdu, ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdному pojednávaniu návrh na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva navrhovateľa na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde SR, a napriek tomu súd pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne nerozhodol. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu, ktorým okresný súd zamietol návrh navrhovateľa vo veci samej a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil ako vecne správny.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa § 132 O. s. p. a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil podľa § 157 ods. 2 O. s. p. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Okresný súd neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý súdny proces, nakoľko v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil (nálež. Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 36/2010).

Úvodom odvolací súd poukazuje na zodpovednosť navrhovateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O. s. p.). V tejto súvislosti je zjavné, že zrejme z dôvodu predkladania veľkého množstva typových podaní navrhovateľom na súdy, hmotnoprávne a ani procesnoprávne odvolacie dôvody nekorešponujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie.

Podstatná časť odvolacích námietok navrhovateľa je založená na tvrdení, že vo veci nerozhodoval nestranný sudca. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd nadriadený, rozhodol uzneseniami č. k. 41NcC/256/2012 zo dňa 11. 10. 2012, 17NcC/449/2012-8 zo dňa 17. 10. 2012, 16NcC/109/2012-8 zo dňa 11. 10. 2012, 17NcC/552/2012-9 zo dňa 17. 10. 2012, že zákonný sudca JUDr. Mikuláš Géczí nie je vylúčený z pojednávania a rozhodovania vecí vedených na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 12C/110/2012, 4C/53/2012, 4C/52/2012, 4C/48/2012 a 4C/47/2012. Od vydania týchto rozhodnutí, v ktorých nadriadený súd podrobne uviedol dôvody, pre ktoré zákonného sudcu možno považovať za nestranného zo subjektívneho aj objektívneho hľadiska, nedošlo ku žiadnym novým skutočnostiam majúcim vplyv na nestrannosť zákonného sudcu. Napriek tomu sa odvolací súd touto námietkou zaoberal, ak z Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že v prípade, ak rozhodoval vo veci vylúčený sudca, ide o samostatný odvolací dôvod v zmysle § 221 ods. 1 písm. g) O. s. p. a navrhovateľ tento dôvod v odvolaní uplatnil. Odvolací súd k tejto námietke uvádza nasledovné:

Aktuálna aplikačná prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pri zohľadnení tak subjektívneho, ako aj objektívneho hľadiska (teória zdania) sa v prevažujúcej miere prikláňa k záveru o povinnosti, ako aj požiadavke na sudcu v každej veci zachovať vecný, profesionálny prístup, nadhľad, potrebnú dávku odstupu, pričom samotná skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonával aj svoju funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci, teda dôvod pre jeho vylúčenie. Je nutné rozlišovať medzi pojmom „súd“ a „sudcovia“ a z hľadiska zásad spravodlivého procesu citlivo zvažovať ich vzťah v posudzovaných súvislostiach. Nezodpovedá právnym pomerom priliehavosť názoru o mechanickom vzťahu medzi súdom a sudcami tohto súdu. Vzťah sudcov je pri výkone rozhodovacej činnosti riadený princípom prezumpcie nezávislosti súdnej moci, ktorá nepodlieha subjektívnym pocitom sudcov pri ich rozhodovaní a nie je ničím zaťažovaná v ich postojoch voči súdu. Pôsobenie sudcov na určitom súde je vždy objektívne dané, len samá táto skutočnosť nemôže byť dôvodom ich vylúčenia. Sudcovia ako reprezentanti verejnej moci by tak a priori stáli vo svetle

spochybňujúcom ich profesionálne schopnosti. Vzájomný vzťah medzi sudcom a súdom nie je vzťahom zamestnaneckým alebo služobným. Vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú vzájomné práva a povinnosti sudcu a štátu. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov, len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (§ 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.). Skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva svoju funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci, a teda neexistuje dôvod pre vylúčenie zákonného sudcu JUDr. Mikuláša Gécziho z prejednávania a rozhodovania predmetných vecí. Už uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41NcC/256/2012 zo dňa 11. 10. 2012, 17NcC/449/2012-8 zo dňa 17. 10. 2012, 16NcC/109/2012-8 zo dňa 11. 10. 2012, 17NcC/552/2012-9 zo dňa 17. 10. 2012, nebol zákonný sudca JUDr. Mikuláš Géczi vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí vedených na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 12C/110/2012, 4C/53/2012, 4C/52/2012, 4C/48/2012 a 4C/47/2012, pretože nebol zákonným sudcom v exekučných veciach, resp. v konaniach exekučného súdu, z ktorého postupu mala navrhovateľovi vzniknúť škoda. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo 727/2011, v ktorom bol vyslovený názor, že sudcu vecne a miestne príslušného súdu nevylučuje z prejednávania a rozhodovania vecí o náhradu škody len tá skutočnosť, že postupom sudcu v inej veci mala byť navrhovateľovi spôsobená škoda (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 102/2013). Aj keď navrhovateľ podal sťažnosť Ústavnému súdu Slovenskej republiky na porušovanie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj základného práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a ktorá sa mala týkať práve uznesení Krajského súdu v Banskej Bystrici uvedených vyššie, napriek tomu otázku, či vo veci rozhodoval vylúčený sudca môže preskúmať súd vyššieho stupňa v riadnom inštančnom postupe na základe riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, teda nie ústavný súd v konaní o sťažnosti navrhovateľa. Uvedené vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu SR v skutkovo a právne totožnej veci, napr. sp. zn. I. ÚS 89/2013 zo dňa 06. 02. 2013, resp. I. ÚS 92/2013 zo dňa 13. 02. 2013, ktorými rozhodoval o sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici, a ktorými rozhodol tak, že návrh navrhovateľa odmietol pre nedostatok právomocí Ústavného súdu Slovenskej republiky na ich prerokovanie a rozhodnutie. Iné dôvody, pre ktoré by mal byť sudca, ktorý vo veci rozhodol, vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, ako sú už posúdené Krajským súdom v Banskej Bystrici ako súdom nadriadeným, navrhovateľ v odvolaní ani neuvádza. V predmetnej veci rozhodoval zákonný a nestranný sudca, preto k vade konania tvrdenej navrhovateľom zo stany okresného súdu nedošlo.

Neobstojí ani ďalšia námietka navrhovateľa, že rozhodnutím súdu vo veci samej bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu, osobitne jeho možnosť konať pred súdom, ak tento predbehol vydaním meritórneho rozhodnutia účinky právoplatného rozhodnutia o prerušení konania z dôvodu rozhodovania o otázke nestrannosti sudcu. Navrhovateľ síce v odvolaní tvrdil, že proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podal odvolanie, pričom v čase podania odvolania o zamietnutí žaloby nebolo právoplatne rozhodnuté o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, avšak pred rozhodnutím vo veci samej okresný súd skúmal, či sú splnené podmienky pre prerušenie konania na základe návrhu navrhovateľa ktorý bol okresnému súdu doručený 23. 10. 2014, a ktorým sa navrhovateľ domáhal zrušenia nariadeného pojednávania, ako aj prerušenia konania do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti navrhovateľa pre porušenie práva navrhovateľa na zákonného sudcu a na nestranný súd. O tomto návrhu okresný súd rozhodol na pojednávaní dňa 30. 10. 2014 tak, že návrh navrhovateľa na prerušenie konania zamietol s odôvodnením, že vo veci už o jeho námietke bolo právoplatne rozhodnuté rozhodnutiami Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktoré sú uvedené vyššie a zároveň poukázal i na to, že už aj jeho uznesením zo dňa 03. 10. 2013 č. k. 4C/47/2012-52 zamietol návrh navrhovateľa na prerušenie konania z tých istých dôvodov, ktoré navrhovateľ uvádza v návrhu na zrušenie pojednávania dňa 30. 10. 2014. Poukázal v tejto súvislosti i na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 19. 08. 2014 č. k. 13Co/223/2014-78, ktorým bolo jeho rozhodnutie o zamietnutí návrhu navrhovateľa na prerušenie konania potvrdené.

Odvolací súd teda konštatuje, že okresný súd dôvodne už v predchádzajúcom rozhodnutí o návrhu navrhovateľa na prerušenie konania poukázal na to, že podanie ústavnej sťažnosti (v prípade, ak by aj navrhovateľ preukázal podanie sťažnosti na Ústavný súd SR doručením) proti rozhodnutiu súdu o vylúčení sudcov okresného súdu nie je takým dôvodom, ktorý by zakladal či už obligatórnu povinnosť súdu konanie prerušiť, alebo fakultatívnu možnosť prerušenia konania. Odvolací súd preto opätovne

zdôrazňuje, že vylúčenie sudcu okresného súdu nie je prejudiciálnou otázkou a o námietke zaujatosti vznesenej navrhovateľom bolo rozhodnuté nadriadeným súdom a to Krajským súdom v Banskej Bystrici. Naopak, práve akceptovaním návrhu navrhovateľa na prerušenie konania by v danej veci došlo k porušeniu jedného zo základných princípov súdnictva a to verejného prerokovania veci bez zbytočných prietahov. Vzhľadom na tieto skutočnosti okresný súd mal za to, a to dôvodne, že nie je daný žiadny zákonný dôvod na prerušenie konania a následne vec meritórne prejednal. Aj odvolací súd pred rozhodnutím vo veci samej skúmal vecnú správnosť rozhodnutia okresného súdu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania zo dňa 30. 10. 2014 a keďže nezistil žiadne procesnoprávne ani hmotnoprávne pochybenie okresného súdu, potom aj v tomto rozsahu jeho rozhodnutie v prvom výroku potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne. Aj Najvyšší súd SR v obdobnej veci týkajúcej sa tých istých účastníkov ako v tejto veci (sp. zn. 3Cdo/102/2013 zo dňa 11. 03. 2013) konštatoval, že sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne, a to len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Už v tomto rozhodnutí Najvyšší súd SR zdôraznil, že subjektívny názor účastníka konania nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania a výslovne uviedol, že dôvod na vylúčenie sudcu nezakladá sama skutočnosť, že sudca má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej odporcom je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnictvo (viď aj uzn. NS SR sp. zn. 3Nc 14/2010). Vzhľadom aj na tieto skutočnosti považuje odvolací súd návrh navrhovateľa na prerušenie konania za nedôvodný a rozhodnutie okresného súdu o zamietnutí jeho návrhu na prerušenie konania za vecne správny. Na záver v tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie okresného súdu o návrhu na prerušenie konania, ako aj o návrhu vo veci samej na jednom pojednávaní bolo aj v súlade s požiadavkou hospodárnosti konania.

Odvolací súd ďalej nespochybňuje, že súčasťou kontradiktórneho konania je právo účastníka byť oboznámený s predloženými dôkazmi, vyjadriť sa k nim a podávať dôkazné návrhy. Zásadu kontradiktórnosti však nemožno vykladať absolútne, resp. formalisticky, ale len vo väzbe s ostatnými zásadami (ustanoveniami) procesného predpisu. Predovšetkým účastník konania realizuje svoje procesné práva v rámci súdneho pojednávania, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný, pričom o možnosť ich uplatnenia sa obral sám svojim postupom, a to bezdôvodnou neúčastou na súdnom pojednávaní. V prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka za podmienok predpokladaných zákonom, nemôže dôjsť k odňatiu práva účastníka konať pred súdom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 116/93) a zároveň nie je porušená zásada kontradiktórnosti sporového konania.

Podľa § 101 ods. 1, 2 O. s. p. účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu. Súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Procesný postup okresného súdu, ktorý prejednal vec na nariadenom pojednávaní dňa 30. 10. 2014 bez účasti navrhovateľa, považoval navrhovateľ za rozporný s vyššie uvedeným § 101 ods. 2 O. s. p. majúci za následok odňatie možnosti konať pred súdom. O túto vadu konania ide vtedy, ak súd postupoval v konaní tak, že znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. Takým procesným právom účastníka občianskeho súdneho konania je aj právo majúce pôvod v samotnej Ústave Slovenskej republiky (čl. 48 ods. 2), aby vec bola prejednaná v jeho prítomnosti. To ale neznamená, že by súd vôbec nemohol rozhodnúť v neprítomnosti účastníka. Súd je ale vždy povinný takúto možnosť účastníkovi poskytnúť. Dôležitý dôvod, pre ktorý sa účastník nemôže zúčastniť pojednávania a žiada z tohto dôvodu o jeho odročenie, musí byť závažný z hľadisk objektívnych a subjektívnych. Súd pri žiadosti o odročenie pojednávania zisťuje, či účastníkom tvrdený dôvod, pre ktorý sa nemôže zúčastniť pojednávania je dôležitý, neumožňujúci mu zúčastniť sa pojednávania a či mohla byť prekážka predvídaná, prípadne odvrátená. Navrhovateľ však Okresnému súdu Lučenec doručil návrh na zrušenie nariadeného pojednávania len z dôvodu, že nesúhlasil s rozhodnutím nadriadeného súdu o tom, či sú sudcovia Okresného súdu Lučenec vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci. Netvrdil žiadny dôležitý dôvod, ktorý by mu bránil zúčastniť sa pojednávania nariadeného na 30. 10. 2014, na ktoré mu bolo doručené predvolanie dňa 30. 09. 2014 (viď doručka na č. I. 86 spisu). Navrhovateľom tvrdený dôvod, pre ktorý by nemal okresný súd pojednávať, správne prvostupňový súd vyhodnotil ako nebrániaci pojednávaniu veci vzhľadom na to, že o námietke

zaujatosti proti sudcom Okresného súdu Lučenec už v tom čase nadriadený súd právoplatne rozhodol. Vzhľadom na tieto zistenia odvolací súd dospel k záveru, že postup okresného súdu, ktorý prejednal a rozhodol vec v neprítomnosti navrhovateľa, bol v súlade s § 101 ods. 2 O. s. p. a nie je možné ho hodnotiť ako nesprávny, t. j. taký, ktorým by sa navrhovateľovi odňala možnosť konať pred súdom v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p..

Účasť na pojednávaní je právo, ktoré v prejednávanej veci navrhovateľom a jeho právnym zástupcom nebolo využité. Súčasne v tejto veci neexistoval iný dôležitý dôvod na odročenie pojednávania. Iné chápanie predmetného ustanovenia by viedlo k nežiaducim prieťahom v konaní, ktorých tvrdená existencia je v konečnom dôsledku základom samotného nároku uplatňovaného navrhovateľom v návrhu.

Navrhovateľ mal možnosť oboznámiť sa so všetkými predloženými dôkazmi alebo stanoviskami a vyjadriť sa k nim s cieľom ovplyvniť súdne konanie, najmä sa nedôvodne nezúčastnil pojednávania dňa 30. 10. 2014, ak bolo predvolanie tak navrhovateľovi ako aj jeho právneho zástupcovi doručené dňa 30. 09. 2014, teda s dostatočným predstihom. Navrhovateľ, ako i jeho právny zástupca mal dostatočný čas na prípravu pojednávania a zároveň možnosť oboznámiť sa so všetkými listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise, vrátane podaní odporcu.

V žiadnom prípade neobstojí ani ďalšie tvrdenie navrhovateľa, ak uvádza, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Uvedené je v úplnom rozpore s vyššie uvedenými skutočnosťami, ak okresný súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný. Navrhovateľovi teda nebolo žiadnym postupom okresného súdu odňaté právo zúčastniť sa verejného pojednávania, prípadne sa oboznámiť s obsahom spisu, listinnými dôkazmi, vyjadreniami odporcu a podobne (viď aj ust. § 44 ods. 1 O. s. p.).

Z obsahu spisu a odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že dokazovanie bolo vykonané výlučne oboznámením sa s exekučnými spismi Okresného súdu Lučenec a to sp. zn. 19Er/857/2003, 19Er/1693/2003, 22Er/647/2005, 14Er/1012/2004 a 19Er/1708/2003, ktoré ako jediný dôkaz výslovne žiadal aj navrhovateľ, a ktoré spisy bol i v rámci exekučných konaní k dispozícii navrhovateľovi ako oprávnenému. Navrhovateľ práve vychádzajúc z obsahu tohto exekučného spisu vychádzal aj pri podaní návrhu na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. Vyjadrenie odporcu zo dňa 13. 05. 2013, ktoré bolo Okresnému súdu Lučenec doručené dňa 20. 05. 2013, bolo následne doručené navrhovateľovi, resp. jeho právneho zástupcovi dňa 18. 09. 2013 (viď doručka na č. I. 36 spisu), pričom k verejnému vyhláseniu rozsudku došlo až na pojednávaní dňa 30. 10. 2014. Navrhovateľ mal preto aj v tomto prípade dostatočný časový priestor oboznámiť sa s argumentáciou protistrany a prípadne sa k nej vyjadriť priamo na pojednávaní, ak by využil svoje vyššie uvedené práva, najmä oboznámiť sa s vyššie uvedeným exekučným spisom, ako aj s písomným podaním odporcu, a adekvátne naň včas reagovať pred rozhodnutím vo veci samej. Okresný súd neporušil právo navrhovateľa na kontradiktórny súdny proces.

I keď čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej v texte len „dohovor“) zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené; tieto záležitosti preto musia byť primárne upravené vnútroštátnym právom a vnútroštátnymi súdmi. Ústava SR neupravuje prípustnosť dôkazov, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony, spravidla na procesné kódexy. Takisto význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu - inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd ale nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a záver o tom, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O. s. p.), a nie účastníkov konania. Treba dodať, že aj podľa judikatúry ústavného súdu nepatrí do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať

ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Keďže odvolací súd má za to, že navrhovateľovi nebolo žiadnym spôsobom odňaté právo konať pred súdom, resp. jeho právo na kontradiktórny súdny proces a súčasne vo veci rozhodol zákonný a nestranný sudca, prejednal následne rozhodnutie okresného súdu vo veci samej.

Hmotno-právnym dôvodom zamietnutia uplatneného nároku navrhovateľa bolo nepreukázanie nesprávneho úradného postupu ako základného predpokladu pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Navrhovateľ v danom prípade odôvodňoval nesprávny úradný postup exekučného súdu nerozhodnutím o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej lehote. Okresný súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že v súdnej veci k prieťahom nedošlo, nemal za preukázaný nesprávny úradný postup ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, ako ani vznik či výšku tejto škody, resp. nemajetkovej ujmy, ako ani príčinnú súvislosť medzi vyššie uvedeným nesprávnym úradným postupom súdu a vznikom škody či nemajetkovej ujmy.

Podľa § 44 ods. 6 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov („Exekučný poriadok“) v znení účinnom do 31. 08. 2005, ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Exekučné konania vedené pred Okresným súdom Lučenec pod sp. zn. 19Er/857/2003 (začaté 04. 06. 2003), 19Er/1693/2003 (začaté dňa 01. 12. 2003), 22Er/647/2005 (začaté dňa 24. 08. 2005), 14Er/1012/2004 (začaté dňa 08. 12. 2004) a 19Er/1708/2003 (začaté dňa 05. 12. 2003), boli všetky exekučné konania začaté za účinnosti Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. 08. 2005.

Podľa § 238 ods. 1 Exekučného poriadku (prechodné a záverečné ustanovenia účinné od 01. 09. 2005) konania začaté pred 01. 09. 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. 08. 2005, ak ods. 2 neustanovuje inak.

Podľa § 238 ods. 2 Exekučného poriadku, ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konanie začaté pred 01. 09. 2005.

Vzhľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že právna úprava účinná v čase, kedy exekučný súd rozhodoval o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora v jednotlivých exekučných konaniach, neustanovovala povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného, teda v žiadnom prípade nie je možné konštatovať, že v exekučnom konaní nebolo rozhodnuté o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej lehote, ak táto nebola v ust. § 44 ods. 6 Exekučného poriadku účinného do 31. 08. 2005 daná. Navyiac, v exekučných konaniach nedošlo k žiadnym prieťahom, keďže exekučný súd v každej jednotlivej veci konal priebežne, pričom všetky vykonávané úkony smerovali k rozhodnutiu o návrhu oprávneného a boli vykonané v súlade s exekučným poriadkom, v dôsledku čoho nie je preukázaný nesprávny úradný postup súdu ako jeden z predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Už okresný súd jednoznačne poukázal na to, že po podaní návrhu oprávneného na zmenu exekútora (02. 11. 2009) následne v každom jednotlivom exekučnom konaní realizoval exekučný súd postup v zmysle § 44 Exekučného poriadku a vyzval súdneho exekútora na predloženie exekučného spisu a v prípade, ak si uplatňuje trovy exekúcie, aby zaslal vyčíslenie týchto trov. Exekučný súd teda aj podľa odvolacieho súdu konal bez zbytočných prieťahov na jeho strane.

Odvolací súd poznamenáva, že doba rozhodovania o návrhu oprávneného v trvaní 2 až 5 mesiacov nie je neprimeraná, najmä s prihliadnutím na okolnosti daného prípadu, keď tak okresnému ako aj odvolaciemu súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že navrhovateľ podával návrh na zmenu exekútora hromadne, teda v rovnakom čase zaťažil všeobecný súd väčším počtom podaní, vzhľadom

na čo musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane všeobecného súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho návrhu bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom. Je preto zrejmé, že vyššie uvedenú dobu v trvaní 2 až 5 mesiacov je možné považovať za akceptovateľnú. Ústavný súd SR vo vyššie uvedenom rozhodnutí poukazuje na svoju dovtedajšiu judikatúru, podľa ktorej nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, resp. právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama o sebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (napr. I. ÚS 42/01). V prejednávanom prípade nedošlo k žiadnym prieťahom v konaní zo strany exekučného súdu a vydanie rozhodnutia o zmene súdneho exekútora po 2 až 5 mesiacoch od doručenia tohto návrhu na exekučný súd je v súlade s právom navrhovateľa na spravodlivý súdny proces bez zbytočných prieťahov. Navyiac odvolací súd zdôrazňuje, že účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie aj v prípade zmeny exekútora zostávajú zachované, a to bez ohľadu na skutočnosť, či došlo k zmene súdneho exekútora a kedy k uvedenej zmene došlo.

Navyiac, aj odvolací súd zdôrazňuje, že vo všetkých uvedených exekučných konaniach, ktoré boli predmetom posúdenia postupu exekučného súdu, bol návrh oprávneného na zmenu súdneho exekútora zamietnutý v dôsledku toho, že exekučný súd vyhlásil každú jednotlivú exekúciu za neprípustnú a zastavil ju, preto nebolo možné udeliť oprávnenému súhlas na zmenu exekútora a poveriť ho vykonávaním exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorý bol považovaný za neplatný.

Všeobecne v súlade s ustálenou súdnou praxou možno nesprávny úradný postup vymedziť tak, že ide o porušenie právnou normou ustanoveného predpísaného postupu štátneho orgánu, resp. o porušenie účelu postupu štátneho orgánu, ktorý - či už súvisí s rozhodovacou činnosťou štátneho orgánu, alebo s ňou nesúvisí - nenašiel svoj bezprostredný výraz vo vydanom rozhodnutí. Pod termín „postup“ možno subsumovať ako (činnosť) štátneho orgánu, tak aj jeho nekonanie (nečinnosť alebo opomenutie), vid' aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 24/2004. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom je v sústave práva zaradená do občianskoprávného zodpovednostného systému; ide o občianskoprávnu zodpovednosť osobitného druhu upravenú samostatným zákonom. Ide o zodpovednosť objektívnu bez zreteľa na zavinenie, nemožno sa jej zbaviť. Základnými predpokladmi vzniku tejto zodpovednosti je jednak v danej veci vytýkaný nesprávny úradný postup okresného súdu, existencia škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Keďže predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je súčasné, teda kumulatívne splnenie všetkých troch základných predpokladov je zrejmé, že bez zistenia prvého predpokladu, a to nesprávneho úradného postupu, nie je dôvodné skúmať existenciu vzniku škody ako majetkovej či nemajetkovej ujmy, resp. príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Ak jeden z predpokladov nevyhnutný pre vznik zodpovednosti za škodu, a to nesprávny úradný postup nebol v konaní zistený, preukázaný, a naopak, vykonané dokazovanie preukázalo, že okresný súd v exekučnom konaní postupoval plynulo a bez prieťahov, nedošlo k vzniku zodpovednosti štátu za škodu, ktorá by prípadne mohla byť spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Odvolací súd preto ďalšie dôvody, na základe ktorých okresný súd nepovažoval návrh za dôvodný ani v rozsahu vzniku výšky škody resp. nemajetkovej ujmy prípadne existencie príčinnej súvislosti, aj z dôvodu hospodárnosti konania, neskúmal.

Navrhovateľ však nijako nenapadol uvedené skutkové a právne závery okresného súdu, ktoré boli hmotnoprávnym dôvodom zamietnutia návrhu. Napriek tomu odvolací súd konštatuje, že okresný súd vykonal v prejednávanej veci dokazovanie náležitým spôsobom a v potrebnom rozsahu, spôsobom plne zodpovedajúcim kontradiktórnosti sporového konania umožnil účastníkom realizáciu ich procesných práv a nadväzne zákonným spôsobom vyhodnotil tak procesnú aktivitu účastníkov konania, ako aj meritum veci. Po vykonaní a vyhodnotení dokazovania zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle ust. § 157 ods. 2 O. s. p. aj správne a presvedčivo odôvodnil.

Ak navrhovateľ v odvolaní okresnému súdu vytýka, že tento nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom, je nevyhnutné zdôrazniť, že ani odvolací súd nemal za preukázaný jeden z kumulatívne vyžadovaných zákonných predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, v dôsledku čoho nie je pre posúdenie nároku navrhovateľa účelné a hospodárne vykonať dokazovanie ohľadne výšky škody znaleckým posudkom. Ani uvedenú námietku navrhovateľa odvolací súd nepovažoval za dôvodnú.

Taktiež nie je možné uznať argument odvolateľa, že okresný súd bol povinný o návrhu navrhovateľa na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke rozhodnúť pred samotným rozhodnutím vo veci samej osobitným rozhodnutím, nakoľko takáto povinnosť (rozhodnúť osobitným uznesením) okresnému súdu zo žiadneho z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva. Naopak, okresný súd sa dôvodne návrhom na prerušenie konania zaoberal, tento posúdil, právne vyhodnotil a jeho rozhodnutie o tomto návrhu na pojednávaní je aj v súlade s požiadavkou hospodárnosti konania. Nie je možné opomenúť ani skutočnosť, že o návrhu na prerušenie konania okresný súd rozhodoval opakovane, a to z totožných dôvodov.

Okresný súd sa správne v odôvodnení rozhodnutia zameril len na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považované za rozhodujúce, pretože všeobecný súd - prvostupňový súd, nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Okresný súd stručne a jasne objasnil skutkový, ako i právny základ rozhodnutia, ktorý postačuje pre záver o tom, že nárok navrhovateľa nie je dôvodný.

Vzhľadom na tieto dôvody, ako aj dôvody, ktoré vo svojom rozhodnutí uviedol súd prvého stupňa, a ktoré nebolo potrebné pre svoju presvedčivosť opätovne uvádzať v tomto rozhodnutí, odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O. s. p. rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil, a to vrátane súvisiaceho výroku o náhrade trov prvostupňového konania (§ 206 ods. 2 O. s. p.). Okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov prvostupňového konania vychádzal správne z ust. § 142 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v konaní a súčasne dôvodne aplikoval ust. § 151 O. s. p..

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v odvolacom konaní. Navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný a odporca si napriek úspechu v odvolacom konaní náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O. s. p.), tieto mu zo spisu nevyplývajú, preto odvolací súd odporcovi ich náhradu nepriznal.

Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.